

Allianz in den Alpen
Alliance dans les Alpes
Alleanza nelle Alpi
Povezanost v Alpah

INFO

Avstrija
Francija
Italija
Lihtenštajn
Nemèija
Slovenija
Švica

Omrežje ob in "Povezanost v Alpah"

Projekt INTERREG III B „Vrednotenje kulture in krajine za trženje in turizem na območju Alp – dynamic rural alpine space“ (DYNALP)

Prizorišče letošnje konference, v okviru katere se bo 3. oktobra začel tudi projekt DYNALP, je Bobbio Pellice, manjša občina v italijanskem

Piemontu.

- nadaljevanje na str. 3 -

Informativni bilten se subvencionira v okviru programa INTERREG III B „Alpine Space“ s sredstvi Evropske unije.

Uvodnik

Interreg III B – se skriva denar v gorah?

Cilj našega Omrežja ob in je uresničenje evanđe Alpske konvencije in s tem varovanje Alp kot življenjskega prostora in njenih raznolikih kultur. Evropska unija s programom INTERREG pospešuje skupen razvoj na ozemlju in mednarodni ravni. Eno od območij, vključenih v ta program, so tudi Alpe. Medsebojno povezovanje je torej tudi za nas postalo nujna.

Spoznanje, kako dolga je pot od ideje do njene uresničitve, smo lahko sami izkusili pri pripravah na projekt DYNALP, ki se bo odvijal v okviru programa INTERREG IIIB in je tik pred začetkom izvajanja. Jeseni leta 2000 smo na letni skupščini našega združenja v Grossramingu prvič izvedeli za informacije o podpori oz. subvencijskih sredstvih, ki jih zagotavlja EU. Skupščina članic omrežja je takoj sprejela sklep, da bo vložila prošnjo v imenu naših občin. Ker smo želeli izvedeti, kakšne so najnujnejše potrebe, ki jih imajo posamezne občine, smo pripravili anketo.

Z delom smo začeli spomladi 2002. Pripravljeni, da smo zbrali dovolj informacij o subvencijskem programu Evropske unije, smo vložili prošnjo. Žal prošnje nismo oblikovali dovolj nazorno, da bi ga lahko lani Usmerjevalnega odbora tudi odobrili.

Leta 2002 smo v Salgeschu sklenili, da se ne nameravamo tako zlahka vdati, še zlasti zato, ker smo bili pripravljeni, da je program, ki smo ga pripravili, dober. Naše argumente smo poskusili še nazorneje utemeljiti in na koncu smo uspeli. Vendar pa nam je bilo v odobritvi dodeljenih manj subvencijskih sredstev od prvotne vsote. Seveda je to za nas zelo boleče, saj bomo morali za del sredstev, ki bi moral biti namenjen koordinatorskemu delu za občine, najti druge vire financiranja. Tega problema še nismo rešili v celoti, kljub temu pa so sedaj opravljeni vsi potrebni pravni koraki za začetek izvajanja projekta.

Rad priznam, da mi v vlogi osebe, katere odgovornost je pri projektu največja, ni bilo vedno lahko. Kar mi je najbolj pomagalo, je bilo poleg vloženega truda mojih „sobojevnikov“, tako posameznih koordinatorjev kakor tudi članov predsedstva, predvsem moje priprave, da se lotevamo projekta, s katerim bomo naredili velik korak na poti k zagotavljanju pogojev za naše preživetje v Alpah.

Priprave na projekt so sedaj zaključene, na vrsti je izvajanje projekta. Prizorišče njegovega uradnega začetka pa bo Bobbio Pellice.

Rainer Siegele, Predsednik

Kazalo

Projekt Interreg IIIB DYNALP	Uredništvo, Forster Stefan	1, 3, 4 + 5
Uvodnik	Siegele Rainer	2
Kakovost v turizmu zagotavlja gospodarski uspeh - Spomladanska strokovna konferenca - Oberstaufen (Nemčija), 9. in 10. maj 2003	Uredništvo	6
6. letna konferenca Bobbio Pellice (Italija), 3. in 4. oktober 2003	Uredništvo, Charbonnier Aldo	7
V lastni zadevi	Uredništvo	8
Iz naših občin:		
Italija	Uredništvo, Občina Montereale, Občina Andreis	8 + 9
Avstrija	Uredništvo, Fischlmaier Hans	10 + 11
Švica	Marty Peter	11
Prosta pot za Alpsko konvencijo?! - Promet kot ključno področje izvajanja: Letna konferenca CIPRE 2003, 23. in 24. oktober 2003	Scheiderbauer Bettina, dipl. inž.	12

- nadaljevanje z naslovne strani -

Ur. – Ob in i Mäder je bil skupaj z drugimi 53 partnerskimi ob inami in regijami iz Švice (17), Lih tenštajna (1), Nem ije (8), Italije (11), Slovenije (2) in Avstrije (15) odobren projekt DYNALP, katerega prora un znaša skupno 2.100.000,00 evrov za triletno obdobje. Pobuda za projekt je nastala v okviru Omrežja ob in „Povezanost v Alpah“. Od ob in, ki sodelujejo pri projektu, je kar 43 lanic Omrežja ob in - Povezanost v Alpah (10 avstrijskih, 4 nemške, 15 švicarskih, 11 italijanskih, 2 slovenski in 1 lihtenštajnska ob ina).

S programom za obmo je Alp v okviru pobude INTERREG IIIB želi EU okrepiti alpski prostor kot osrednjo prostorsko enoto, zagotavljati pobude in podporo za trajnostni razvoj na ezmejni ravni, izboljšati transportne sisteme in dosegljivost ter spodbujati ohranjanje, varstvo in razvoj naravne in kulturne dediš ine.

Partnerji projekta DYNALP želijo na rtovati projekte v okviru navedenih ciljev in jih s pomo jo izmenjave izkušenj uresni evati prek jezikovnih in kulturnih meja. Cilj projektov je uresni evanje enega ali ve od štirih protokolov Alpske konvencije na podro ju turizma, varstva narave in krajine, hribovskega kmetijstva oz. trajnostnega razvoja in prostorskega na rtovanja.

Posebnost projekta je, da se kot delovni jeziki uporabljajo štirje jeziki alpskega prostora, tj. francoski, italijanski, nemški in slovenski jezik, medtem ko se za stike z EU in sestavo poro il uporablja angleški jezik.

Nova metoda za alpski prostor

«Autodidactic Learning for Sustainability – ALS» je zanesljiva metoda za uvajanje trajnostnega razvoja na lokalni ravni na podlagi medsebojnega razvojnega sodelovanja. S projektom DYNALP naj bi poskusili metodo uporabiti tudi v alpskem prostoru. Pri tej novi pobudi bo sodelovalo pet izbranih ob in, ki bodo razvijale trajnostne projekte ter pri tem uporabile znanje in izkušnje prebivalstva. Ta metoda temelji na samostojnem u enju prebivalcev s pomo jo izmenjave znanj, vrednot, rabe in izkušenj. Na ta na in se lahko njihovo bogato znanje koristno uporabi za širjenje razgledanosti ljudi in seveda tudi za oblikovanje konkretnih projektov.

Izmenjava znanja

Po zaslugi omrežja DYNALP se v našem združenju pove uje izmenjava znanja in izkušenj tako na nacionalni kakor tudi mednarodni ravni. Poleg tega se podobni projekti združujejo v u ne grozde (tematske skupine), kar omogo a uspešno izmenjavo izkušenj in njihovo neposredno uporabnost za ob ine pri izvajanju lastnih projektov. Posledica dejavnosti v

okviru projekta DYNALP je nastanek zbirke vzor nih projektov, kjer so opisani dejavniki, ki vplivajo na njihovo uspešnost, in pridobljene izkušnje. Poleg tega se metoda ALS razvija posebej za alpski prostor, s imer je olajšano uvajanje izvedbenih ukrepov za trajnostni razvoj na regionalni ravni v alpskem podeželskem prostoru. Ne nazadnje izhajajo iz ocene projekta pomembna spoznanja in napotki za izvajanje za ezmejni prenos znanja v EU ter za nastanek zasnov trajnostnega razvoja v regijah. V tem smislu ima poleg sodelujo ih ob in korist celotno Omrežje ob in in tudi vse alpske ob ine podeželskega prostora, ki jih še akajo razli ni težki izzivi.

Povezanost v Alpah postaja vedno števil nejša

Projekt DYNALP bo Omrežje ob in „okrepil“ na mednarodni ravni, velik izziv pa predstavlja tudi glede vodenja projekta. Projekt vodita Rainer Siegele,

Eden od štirih protokolov o izvajanju Alpske konvencije, v okviru katerih se morajo izvajati projekti, je tudi protokol o varstvu narave in urejanju krajine

Uspešno izveden primer projekta, ki ga lahko uvrstimo k protokolu o trajnostnem razvoju in prostorskem načrtovanju, je ponovna oživitve vaškega jedra in gradnja vaške trgovine z istočasno rabo v turistične namene

predsednik Omrežja občin in župan avstrijske občine Mäder. Ta nastopa tudi v stikih z EU kot vodilni

partner projekta DYNALP. Na mednarodni ravni bo ustanovljena operativna skupina strokovnjakov, ki jo bo vodil in podpiral usmerjevalni odbor (Steering Committee), katerega člani so predstavniki vseh sodelujočih držav. Na mednarodni ravni poteka v glavnem izmenjava znanj (z notranjimi in zunanji stiki, srečanja, delavnicami). Na deželni ravni so partnerjem na razpolago strokovnjaki za projektno svetovanje, za pomoč pri izvedbi projektov in za medsebojno povezovanje.

3. oktobra 2003 se bo v občini Bobbio Pellice začelo zares!

bo Letna konferenca Omrežja občin, ki bo 3. oktobra 2003 v občini Bobbio Pellice, bo hkrati tudi uradni začetek projekta DYNALP na mednarodni ravni, zato bo seveda zelo pomembno, da bodo v Bobbio Pellice prispeli predstavniki tistih občin in regij, ki sodelujejo pri projektu DYNALP. Zlasti informacije o organizacijski strukturi, poteku in administrativnih vprašanjih, povezanih s projektom, so pomembne za neposredno načrtovanje, organizacijo in izvajanje projektov na licu mesta. Več informacij o konferenci lahko dobite na naslovu www.alpenallianz.org.

Stefan Forster,
Alpenbüro Netz

DYNALP projekti

Tema letošnje spomladanske konference „Kakovost v turizmu zagotavlja gospodarski uspeh“ sodi k protokolu o izvajanju na področju turizma. Dober primer za to je vas steklarjev Schmidfelden v Allgäu v Nemčiji.

V prihodnjih številkih našega informativnega biltena bomo predstavili projekte, ki se izvajajo v okviru DYNALP. Danes Vam predstavljamo projekte nemških partnerjev.:

Oberstaufen:

Varstvo hribovskega kmetijstva v obliki razvijanja trajnostne turistične ponudbe

Oberstaufen je po površini največja občina bavarskega alpskega prostora. K tej občini spada kar 160 planin, kar pomeni, da je tukaj največje območje med seboj povezanih planin na Bavarskem. Najpomembnejši dejavnik v turizmu je kakovostna struktura prenočišča in razvita dejavnost zdravljenja po metodi Schroth.

Načrtovano je, da bi s projektom DYNALP zagotovili obstoj hribovskega kmetijstva na območju občine, pri čemer bo treba poiskati dodatne načine za trženje kmetijskih pridelkov prek turizma in istočasno uporabiti že obstoječe možnosti trženja.

Bad Reichenhall:

Informacijski sistem

o sprehajalnih poteh za trajnostni turizem

Chiemsee:

Razvijanje zasnove za izoblikovanje ukrepov okoljske vzgoje kot priprava za izgradnjo okoljske postaje ter nadaljnji razvoj okolju primernega turizma na območju jezera Chiemsee

Achentäl:

Izvedbene strategije pri ovrednotenju narave in krajine za potrebe turizma

Reit im Winkl:

Ovrednotenje naravne in kulturne dediščine v obliki zasnove kolesarskih poti in prog za tek na smučeh, ki so prilagojene značilnostim krajine

Reit im Winkl ima že sedaj razvejano mrežo kolesarskih poti in prog za smučarske teke in je zlasti za ljubitelje narave priljubljen poletniški cilj. S pomočjo projekta DYNALP nameravajo poti med seboj še bolj povezati in jih v prihodnje tržiti bolj strokovno in produktivno. V ta namen namrtujejo združevanje vseh oblik ponudbe in oblikovanje skupne zasnove, podprte z ustreznim informativnim gradivom.

Oy-Mittelberg:

Zagotavljanje za okolje sprejemljivih oblik turizma s pomočjo kvalifikacijskih konceptov

Oy-Mittelberg leži na nadmorski višini od 900 do 1000 metrov sredi značilne kulturne krajine Oberallgäu in je zdraviliški kraj, znan po zdravljenju po Kneippovi metodi. V tem sonaravnem zdraviliškem in letoviškem kraju posvečajo veliko pozornost raznoliki krajini, dobro razviti poletniški strukturi in za naravo sprejemljivim oblikam turizma. V okviru projekta DYNALP bodo postavili usmerjevalne table tako za sam kraj kakor tudi na novo označili mrežo sprehajalnih poti in uvožne poti skozi močvirje in tako izboljšali že obstoječo turistično ponudbo.

Isny:

Trženje in sprememba podobe za vzpostavitev medobmočinskega in medregionalnega prometnega sistema RegioBus za območje Isnyja in okolice

1. januarja 2003 se je začel izvajati vzorčni projekt „RegioBus za območje Isnyja in okolice“, ki ga podpirata zvezni deželi Bavarska in Baden-Württemberg. Cilj projekta je povezati dosedanje sisteme za prevoz šolarjev, mestnega prometa in regionalnega prometa ter jih uskladiti. To bo mogoče dosežiti z vzpostavitvijo prometnih storitev v primestnem javnem potniškem prometu (JPP), z uskladitvijo avtobusnih vozniških redov z železniškimi ter z zgostitvijo prometa. S pomočjo projekta DYNALP bodo poskušali izboljšati trženje tega vzorčnega projekta in tako doseči lepšo podobo in boljše izkoriščenost primestnega javnega potniškega prometa.

Tudi hribovsko kmetijstvo je protokol Alpske konvencije, v okviru katerega je mogoče izvajati projekte

**Leutkirch (Württemb. Allgäu):
Zasnova naravne in kulturne dediščine Allgäua – ohranjanje in razvoj allgojske kulturne krajine**

Dr. Peter Eggenberger

Vodstvo projekta:

**g. Rainer Siegele, župan
Območinski urad Mäder
Tel.: +43/(0)5523/52860-12
Faks: +43/(0)5523/52860-20
r.siegele@maeder.at**

Sekretariat projekta:

**ga. Elke Klien
Območinski urad Mäder
Tel.: +43/(0)5523/52860-10
Faks: +43/(0)5523/52860-20
e.klien@maeder.at**

Kakovost v turizmu zagotavlja gospodarski uspeh

Spomladanska strokovna konferenca - Oberstaufen (Nemčija), 9. in 10. maj 2003

Ob obisku nove lanice ob ine Leutkirch na spomladanski konferenci je župan Rainer Siegele izkoristil priložnost in županu Elmarju Stegmannu izročil logotip omrežja kot znak, da je njegova obina postala nova lanica Omrežja ob in

Ur. – Na konferenci, ki je 9. in 10. maja 2003 potekala v Oberstaufnu, od tam pa prek Leutkircha in Isnyja vodila še v Argenbühl, je sodelovalo šestdeset udeležencev.

Seznani so se s številnimi projekti, ki so obravnavali najrazličnejša tematska področja:

Kljub obasnemu rosenju je doživljajsko pot preveril tudi sam šef, naš predsednik Rainer Siegele

- reorganizacija obratovanja planinske sirarne,
- zapora planinskih poti, ki bi pripomogla k omejitvi avtomobilskega prometa in tako omogočila uspešno upravljanje planine,
- nekoliko nevsakdanji na in odstranjevanja odpadnih voda na zunanem območju naselja,
- t.i. doživljajska pešpot,
- ponovna oživitve vaškega jedra z isto masno rabo v turistične namene,
- zgodovinska vas steklarjev,
- gradnja sirarne,
- ureditev naravoslovne učne poti za invalidne osebe,
- izdelava zasnove za izboljšanje razmer v javnem prometu,
- trženje regionalnih izdelkov pod geslom „Uživajmo zdravo hrano na podeželju“.

Udeležence so posamezni projekti naravnost navdušili. Zaradi bližnjega gradbišča je bil promet preusmerjen (seveda nepredvideno), zato smo program v soboto izpali le v omejenem obsegu. V asih je bilo premalo časa, da bi se lahko natančneje seznanili z vsemi projekti, prejeli odgovore na vsa postavljena vprašanja in razpravljali o njih. Slede pregovoru „Manj je več“ bomo zato pri organizaciji naslednje konference zagotovo upoštevali več časovne rezerve.

Sicer pa lahko poročilo o poteku konference, ki je natančno opisuje posamezne projekte in navaja podatke o kontaktnih osebah, presnamete z naše domače spletne strani ali pa prosite uredništvo, da vam ga pošlje (gl. impresum).

Prepričajte se, da vam projekti vabijo k ponovnemu obisku

Udeležence konference so posamezni projekti naravnost navdušili. Zaradi bližnjega gradbišča je bil promet preusmerjen (seveda nepredvideno), zato smo program v soboto izpeljali le v omejenem obsegu. V asih je bilo premalo časa, da bi se lahko natančneje seznanili z vsemi projekti, prejeli odgovore na vsa postavljena vprašanja in razpravljali o njih. Slede pregovoru „Manj je več“ bomo zato pri organizaciji naslednje konference zagotovo upoštevali več časovne rezerve.

Seveda so vsi, ki jih določeni projekt še posebej zanima, vabljeni, da si ga še enkrat natančneje ogledajo ali pa zaprosijo za projektno dokumentacijo, če za ponoven obisk ni dovolj časa ali priložnosti.

6. letna konferenca Bobbio Pellice (Italija), 3. in 4. oktober 2003

Ur. - Letošnjo konferenco bomo organizirali v italijanskem Piemontu. Vklju evala bo ve prireditel: uradni za etek izvajanja projekta DYNALP v okviru pobude Skupnosti INTRREG III B, podelitev nagrad nate aja „Ob ina prihodnosti 2003“, skupš ino lanic mednarodnega dela omrežja ob in in skupš ino lanic avstrijskega društva „Povezanost v Alpah“ (Allianz in den Alpen Österreich).

Kot je predvideno, je dan prihoda torek, 2. oktobra 2003. V petek, 3. oktobra, bo ob 9.00 uri prireditel ob za etku izvajanja projekta DYNALP. Popoldne bodo predstavljene dejavnosti za uveljavitev trajnostnega razvoja v gorskem obmo ju pokrajini Torino in Piemont, nato pa bo sledila še podelitev nagrad zmagovalcem nate aja „Ob ina prihodnosti 2003“. Prvi dan bomo zaključili z ogledom okoljevarstvene u ne poti in z ve erjo, kjer bodo na jedilniku doma e regionalne specialitete. Po skupš inih lanic, ki bo v soboto, se bo mogo e udeležiti organiziranega vodenja po Valdežanskem muzeju v kraju Torre Pellice. Zatem bo kosilo, to pa bo hkrati zaključek letošnje konference.

Vabilo s celotnim programom konference si lahko presnamete z doma e spletne strani našega združenja. Zadnji rok za prijavo je 12. september: prijave, ki bodo prispele po tem datumu, bodo sprejete le po dogovoru s CIPRO-International.

Tisti, ki ste se že prijavili, in seveda vsi drugi, ki jih zanimata konferenca in dogajanje okrog nje, si lahko v nadaljevanju preberete kratko predstavitev širšega obmo ja, na katerem se bo odvijala konferenca, in ob ine Bobbio Pellice, ki jo je pripravil njen župan, g. Aldo Charbonnier.

Bobbio Pellice

Bobbio Pellice leži na 732 metrih nadmorske višine v dolini Pellice in šteje 600 prebivalcev. Poglavitne gospodarske dejavnosti, ki so zna ilne za naš kraj, so kmetijstvo, turizem ter obrtne in storitvene dejavnosti. Bobbio Pellice je od Torina oddaljen okrog 60 km in je priljubljen izletniški cilj Torin anov, ki cenijo zlasti njegovo blago klimo in harmoni nost tamkajšnje krajine.

Bobbio je ena redkih italijanskih ob in, kjer živi pretežno protestantsko oziroma valdežansko prebivalstvo. V dolini Pellice pa se tudi sicer veliko dogaja okrog Valdežanov, ki imajo v glavnem naselju doline Torre Pellice tudi svoj muzej.

Valdežani so bili privrženci verskega reformnega gibanja, ki ga je ustanovil Petrus Waldes iz Lyona, sodobnik Fran iška Asiškega. Sprva se je gibanje razširilo po celotni južni Franciji, kasneje pa se je obmo je, ki so ga naseljevali Valdežani, zaradi preganjanj omejilo na višje leže e predele dolin Pellice in Valle Germanasca.

Dolina Pellice se deli na dva del in ta se med seboj zelo razlikujeta: tako je višje leže i del gorsko obmo je z devetimi valdežanskimi ob inami, kjer so možnosti za razvoj slabše. V nižinskem predelu prevladuje industrija, zna ilno je tudi kmetijstvo, prebivalstvo ob in pa je katoliško.

Glavno naselje doline Torre Pellice leži na prehodu iz nižje v višje leže i del doline.

Aldo Charbonnier
Župan ob ine Bobbio Pellice

Za ob ino Bobbio Pellice sta pomembni zlasti dve podro ji delovanja Alpske konvencije – hribovsko kmetijstvo in turizem

V lastni zadevi

Ur. - V rubriki „Iz naših ob in“ poročamo o dejavnostih in projektih, ki potekajo oz. se izvajajo v posameznih občinah in so lahko zanimivi tudi za druge občine.

Verjetno ste opazili, da so v tokratni številki prispevki nekoliko skromnejši: prejeli smo jih le iz Avstrije in Švice. Ker seveda ni mogoče, da bi pred izidom vsake nove številke informativnega biltena naše članice povpraševali za prispevke, vas prosimo, da nas o zanimivih akcijah, ekskurzijah, idejah različnih projektov ali prireditvah, ki jih organizira vaša občina, (v sliki in besedi) kar sami obvestite.

Iz vaših prispevkov bi lahko tako druge občine preglele številne pobude in ideje. Izmenjava informacij

bi jim zagotovo olajšala izvajanje lastnih projektov, vam pa to ne bi povzročilo večjega dodatnega dela. Pri tem ni potrebno, da nam prispevek pošljete v obliki, ki je že pripravljena za tisk. Zadostovalo bo, če nam boste sporočili nekaj podatkov oziroma poslali vabilo ali krajša tiskovna sporočila v zvezi z določenim dogodkom. Obdelavo poslanega besedila bomo opravili mi. Primeri takih besedil so, recimo, poročila o otvoritvah, delovnih srečanjih, strokovnih ekskurzijah itd., še zlasti zanimiva pa so za naše članice poročila o obiskih znotraj omrežja, saj prav ta dokazujejo, da izmenjava izkušenj med posameznimi občinami dejansko obstaja. Vaših prispevkov se že veselimo!

Iz naših občin: Italija

Comprensorio Montano

26 občin
Št. prebivalcev: 52.000
Površina: 1.388,81 km²
Nadmorska višina: 100 do 2.709 m

Ur. - Pred kratkim sta se združili furlanski Podgorska skupnost Livenza in Gorska skupnost Meduna-Cellina, ki so se jima pridružile še nekatere druge občine. Ustanovljeno je bilo združenje občin Comprensorio Montano. Predsednik združenja je g. Antonio Zambon, ki opravlja v Omrežju občin funkcijo podpredsednika.

Občini Montereale Valcellina in Andreis sicer spadata v zvezo občin Comprensorio Montano, vendar pa od julija 2003 v združenju nastopata kot samostojni občini.

Montereale Valcellina

Št. prebivalcev: 4.600
Površina: 67,85 km²
Nadmorska višina: 340 m

Montereale Valcellina, glavna vrata v dolino Valcellina, je vas, kjer lahko takoj opazimo vse razsežnosti krajine kakor tudi tradicijo ter gospodarske in kulturne dejavnosti kraja. Naselje je v svojih zapisih omenjal že starorimski zgodovinar Plinij.

Sestavni del podobe vasi je tudi povsod vidna uporaba kamnja v arhitekturi. Primeri tovrstne gradnje so se skorajda v celoti uspeli ohraniti na velikih podeželskih stavbah z elegantnimi loki in visokimi

Montereale Valcellina

zidovi iz sivo-belega kamna. Stavbe so primeri starodavne arhitekture kamnitih konstrukcij v teh krajih, najti pa jih je tudi v drugih vaseh, kot so Grizzo, Malnisio ali San Leonardo Valcellina.

Vsem tem vasi in krajem pa niso skupne le poplavno območje in kamnite hiše, temveč tudi proces odseljevanja s svojimi gospodarskimi in socialnimi posledicami. Zaposleno prebivalstvo se je zaradi preživetja preusmerilo zlasti v turistično dejavnost v bližnji in daljnji okolici (hotelirstvo, gostinstvo in podobno).

Da pa tradicija vendarle ni popolnoma izginila, dokazujejo manjši muzeji, posvečeni prazgodovinskemu obdobju, ter ostanki gradu grofa Monterealskega, hidroelektrarne Malnisio, ki je danes preurejena v tehnično zgodovinski muzej, gotskih in langobardskih grobov ter še veliko drugih zanimivosti.

V monterealski kapelici si lahko ogledamo mojstrovino „Il Calderari“ Giovannija Marie Zaffonija, ki je s svojimi slikami v 16. stoletju postavil spomenik življenju Angela Scandelle.

Občina Montereale

Andreis

Št. prebivalcev: 320
Površina: 26,89 km²
Nadmorska višina: 460 m

Andreis leži na visoki, s soncem obsijani planoti, razpet tako reko med nebom in morjem in obrnjen proti h goram. Majhna naselja, ki sestavljajo to občino, skrivajo številne starodavne antične in za te kraje značilne stavbe, ki so predmet pogostih študij in raziskav. Kljub vplivu številnih obdobij in kljub spremembam v socialnem življenju so ohranile svojo izvorno podobo skorajda v celoti.

Še pred nekaj leti so bile enonadstropne stavbe, ki sta jih sestavljala bivalni del in skedenj, pokrite s slamo. Danes so hiše grajene v istem slogu, le dvakrat višje so in krite z opeko.

Zdelo se je, da bo zaradi intenzivnega odseljevanja prebivalcev vas izumrla, a rešila sta jo obširna urbanistična in gradbena sanacija po potresu leta 1976 ter ponovna vzpostavitev stikov in sodelovanja z drugimi občinami v dolini Cellina in nižje ležečimi predeli.

Danes je pomemben sestavni del turistične ponudbe tudi na novo odkrita gastronomska tradicija, ki se je razvila v okolici furlanskih Dolomitov.

„Paesi aperti – odprte vasi“ pa se imenuje občina, brez katerega si Andreisa ni več mogoče zamisliti in ki jo v sodelovanju z okoliškimi vasi v dolini Cellvera že leta organizirajo prvo nedeljo v septembru. Ob

Andreis

tej priložnosti lahko številni obiskovalci podrobneje spoznajo tudi domače tradicionalne jedi.

Neokrnjena narava, udovita gorska krajina, vseopovsod povsod prisotne sledi znamenja tradicije in kulture ljudi – vse to ponuja Andreis, kraj z več kot tisoletno zgodovino.

Občina Andreis

Iz naših občin: Avstrija

Regija Vorderwald v Vorarlbergu

Značilni pogled na Bregenzerwald

Število prebivalcev: 6.579
Površina: 11.664 ha

Ur. – V letošnjem juliju se je šest občin, ki ležijo na območju Vorderer Bregenzerwald, priključilo našemu Omrežju občin. S tem korakom so nove članice določile usmeritev za svoja prizadevanja, da bi ponekod že dolgotrajno medsebojno sodelovanje še bolj okrepile.

Regija leži na območju alpskega predgorja na meji z Nemčijo. Zanj je značilna kmetijska dejavnost, poznana pa je tudi kot območje popotniškega turizma. Dejstvo, da znašča delež zaposlenih, ki se na

Slavnostni sprevodi ob praznikih imajo v teh krajih zelo dolgo tradicijo.

delo pripeljejo od drugod, glede na posamezno občino tudi do 60 odstotkov, prinaša s seboj značilne probleme, kot so spalna naselja, slaba preskrba prebivalstva, maloštevilna manjša podjetja, zapiranje gostinskih lokalov, mlekarn itd.

Že 25 let sodeluje šest občin na socialnem področju, njihovi predstavniki pa se redno srečujejo in izmenjujejo informacije. Zlasti vprašanje okoljske ozavešene rabe energije je ena od tistih spodbud, zaradi katerih je sodelovanje prek meja posamezne občine še bolj poglobljeno. Dvema od šestih občin, Langenegg in Krumbach, je že bil podeljen certifikat za t.i. "e5 občino" (kar je nekaj podobnega kot „znak za energetske ozavešeno mesto“ v Švici).

V svojih projektih se občine ukvarjajo z ohranjanjem okolja, s koncepti rabe za ohranjanje varovalnega gozda, renaturizacijo vaških potokov itd. Najvažnejša področja delovanja so ohranjanje, izboljšanje oz. obnavljanje infrastrukture, ki se bo uporabljala za skupne namene vaškega življenja, npr. ustanovitev vaškega središča z mladinskim centrom, kavarno in uradi, nove oblike stanovanjske gradnje v podeželskem okolju s stanovanji za neporočne, socialnimi stanovanji ter stanovanji za starejše ljudi. Z ustvarjanjem privlačne ponudbe na področju za okolje sprejemljivega turizma, kot je ženski muzej, planšarski muzej, tematske učne poti, na katerih se obiskovalci seznanijo z značilnostmi tega območja, poskušajo prikazati vsestranskost tega območja.

Posebno privlačna je značilna arhitektura Bregenzerwalda, ki povezuje močno tradicijo pri uporabi lesa kot gradbenega materiala z okoljsko ozavešeno rabo energije in oblikovanjem za slogovno istost zgradb. Eden od ciljev, ki so si ga postavili, je tudi uvedba ogrevalnega sistema v novogradnjah izključno z obnovljivo energijo. Javne zgradbe, ki so jih zadnja leta zgradili v občinah, so lep primer trajnostne rabe tal, lesa in energije.

Ve informacij o območju oz. štirih od šestih občin je na voljo na domačih spletnih straneh:

www.hittisau.at

www.langenegg.at

www.riefensberg.at

www.krumbach.at

Kufstein

Število prebivalcev: 15.358

Površina: 39,4 km²

Nadmorska višina: 499 do 2.348 m

Kufstein, druga največja občina na Tirolskem, leži tako reko na vstopu v Alpe. Mesto že od leta 1999

aktivno deluje pri programu e5 dežele Tirolske. Župan mesta dr. Herbert Marschitz meni, da so najpomembnejše naloge trajnostnega delovanja:

- zniževanje porabe energije z učinkovitejšo toplotno izolacijo zgradb;
- zniževanje emisije škodljivih snovi s spremenjenim načinom ogrevanja; v Kufsteinu trenutno gradijo največjo toplarno za daljinsko ogrevanje na biomaso v Avstriji. Toplarna bo oskrbovala okoli 2/3 gospodinjstev kakor tudi vse večje odjemalce v mestu. Obratovati bo začela oktobra 2003;
- uveljavitev zasnove prometnega režima, ki bo občane spodbujal, da bodo več kolesarili in hodili peš (peša ali);
- zmanjšanje dovoljene hitrosti na avtocesti;
- odnosi z javnostmi, s pomočjo katerih bi na prebivalstvo spodbujalo k varni rabi energije.

Kufstein

Kufstein je doslej za ukrepe, ki jih je uvedel, že trikrat prejel znak „e“ in se tako lahko pohvali z odstotkovno najvišjo realizacijo od vseh občin na Tirolskem, ki sodelujejo pri projektu e5. Poleg tega je bil kot drugo mesto za Salzburgom nagrajen z logotipom „GreenLight“, in sicer za vzorno ureditev ulične razsvetljave, ki so jo v zadnjih letih posodobili z uvedbo energetske varnih svetilk in s predvklonnimi napravami, ki znižujejo rabo energije.

Ve informacij si lahko preberete na spletnem naslovu www.kufstein.at.

Hans Fischlmaier

Iz naših občin: Švica

14. junija 2003 je v Beatenbergu potekala 4. skupščina švicarskega dela Omrežja občin „Povezanost v Alpah“, ki se jo je udeležilo okrog 40 članov in gostov. Ti so dan izkoristili za živahne razgovore in intenzivno izmenjavo izkušenj, na programu pa je bil tudi ogled lokalnih projektov.

Spremembe pri vodenju projektov

Vodenje projektov v Švici bo v prihodnje prevzelo podjetje Alpenbüro Netz GmbH. Peter Marty, ki se je kolektivu pridružil marca 2002, je pristojen za večino občin članic. Dominik Siegrist je vodenje projekta sredi leta 2002 predal Jöriju Schwärzlu in Stefanu Forsterju. Za koordinacijsko in svetovalno delo s članicami pa so odgovorni Stefan Forster, Marco Marcozzi, Peter Marty, Jöri Schwärzel in Ivo Willimann.

Finančne zadeve

Društvo bo lahko vodenje projektov v Švici tudi v prihodnje financiralo s sredstvi švicarskega Zveznega urada za prostorski razvoj (ARE). Zaradi splošnih

varovalnih ukrepov je država leta 2002 omenjeno subvencijo zmanjšala, zato je bilo društvo v tem letu prisiljeno opustiti pridobivanje novih članov. Od začetka leta 2003 se je pridobivanje novih članov ponovno začelo, zlasti v kantonih, kjer še ni nobenega člana, npr. v zahodni Švici.

Tiskovna konferenca o Alpski konvenciji

V zvezi z obravnavo izvedbenih protokolov v Svetu kantonov je Omrežje občin v sodelovanju s švicarsko Delovno skupnostjo za gorska območja (SAB) 3. marca 2003 pripravilo tiskovno konferenco. Tri občinske članice so poročale o pozitivnih izkušnjah, ki so jih doživele pri uresničenju Alpske konvencije na lokalni ravni. Tiskovna konferenca je naletela na velik odziv in pripomogla k temu, da ratifikacija izvedbenih protokolov - vkljub začetnim dvomom - ni bila zavrnjena, ampak jo bo svet kantonov vendarle obravnaval kasneje.

Peter Marty,
Alpenbüro Netz

Prosta pot za Alpsko konvencijo?! – Promet kot ključno področje izvajanja

Letna konferenca CIPRE 2003, 23. in 24. oktober 2003

Minilo je že kar nekaj let, odkar je CIPRA prvi izrazila zahtevo, da je treba na področju prometa uvesti uinkovite ukrepe za zmanjšanje prometa težkih tovornih vozil ter izkoristiti zmogljivosti železnice in pri tem doseči realne stroške. Prav tako CIPRA zahteva, da pogodbenice zagotovijo finančna sredstva, ki so nujno potrebna za izvajanje Alpske konvencije.

18. decembra 2002 so v Avstriji, Lihtenštajnu in Nemčiji začeli veljati

izvedbeni protokoli, kar je odprlo pot uresnitvi evanjanju Alpske konvencije. A še prihodnost bo pokazala, ali bodo pogodbenice ravno s tako vnemo, kot so jo izkazale v ratifikacijskem procesu, nadaljevale s svojimi dejavnostmi tudi pri uresnitvi evanjanju protokolov ter ali bodo temu vzoru sledile tudi preostale pogodbenice, še posebej Evropska unija.

Strokovna konferenca CIPRE 2003 bo v razpravi poskušala odgovoriti zlasti na vprašanja, ki izhajata iz problematike (tranzitnega) prometa:

- Kako je mogoče in kako bi morali zasnovati sodobno prometno politiko, da bi izpolnili zahteve, kot jih določa trajnostni razvoj ob utljljivega alpskega prostora?

- Kako lahko k temu prispeva Alpska konvencija in kakšne so potrebe po nadaljnjem delovanju?

Menimo, da so osrednji cilji konference izmenjava informacij, možnost, da se udeleženci konference neposredno seznanijo z lokalnimi razmerami, kakor tudi utemeljitev zahteve po izvajanju Alpske konvencije in prek tega zahteve po začetku razprave o vrednotah v okviru prihodnjega razvoja alpskega prostora.

Konferenca bo potekala v Salzburgu v Avstriji. Kotizacija znaša 100 evrov in vključuje večerje v petek, kosilo in večerje v petek, vožnjo z avtobusom na ekskurziji ter zbornik.

Program konference je objavljen na spletni strani www.cipra.org.

Bettina Scheiderbauer, dipl. inž.

Prijava in več informacij o konferenci na spletni strani www.cipra.org ali pri gospe

Bettina Scheiderbauer, dipl. inž.,
CIPRA-Avstrija
Alser Str. 21/5, 1080 Dunaj
tel: +43/1/40113-36
e-pošta: cipra@umweltdachverband.at

Predsedstvo:

Rainer Siegele (Mäder/A), predsednik
Antonio Zambon (Budoia/I), podpredsednik
Hansjakob Falk (Schaan/FL)
Walter Grath (Oberstaufen/D)
Joze Kotnik (Kranjska Gora/SLO)
Rudolf Lippuner (Grabs/CH)

Impresum:

Izdajatelj in založnik: Gemeinde-Netzwerk „Allianz in den Alpen“ e.V. – Réseau de communes „Alliance dans les Alpes“ – Rete di comuni „Alleanza nelle Alpi“ – Omrežje ob in „Povezanost v Alpah“
Rainer Siegele, Gemeindeamt Mäder, Alte Schulstr. 7, A-6841

Mäder, tel.: ++43/523/52860-0, faks DW 20, e-pošta:

r.siegele@maeder.at, www.povezanostvalpah.org
Ur., Oblikovanje: Rainer Siegele, Elke Klien, Gabriele Greußing
Prevodi: francoščina - Juilland Fabienne; italijanščina - Gubetti Carlo, slovenščina - Leskovic-Urši Nataša
Fotografija: arhiv Omrežja; Občina Flühli-Sörenberg, Občina Mäder, Občina Kufstein, Občina Frastanz, Občina Großraming, Občina Andreis, Občina Montereale; Občina Langenegg; Občina Lingenau;

Tisk: Color-Druck, Götzis (A)
Celotna naklada: 2.000 izvodov
Tiskano na recikliranem tiskovnem in pisalnem papirju Recixtar iz 100% starega papirja, ki ustreza zahtevam avstrijskega ekološkega znaka, modrega angela in belega laboda.